

Súkromnoprávne aspekty protimonopolného práva

Silvia Lattová

KRÁLIČKOVÁ, Barbora. *Súkromnoprávne aspekty protimonopolného práva*. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2012, 193 strán, ISBN 978-80-224-1271-1

Súťažné právo je právnym odvetvím, ktoré má nepochybne svoje pevné miesto v systéme práva a ktoré je, rovnako ako mnohé iné právne odvetvia, predmetom vedeckého bádania. Pri pojme „súťažné právo“ sa môžeme, v širších súvislostiach, zamyslieť nad hospodárskou súťažou, dominantným postavením (a jeho prípadným zneužívaním), reklamou, konkurenciou a podobne. Súťažné právo nie je odvetvím, ktoré by bolo osamotené, práve naopak, je vzájomne prepojené s inými odvetviami práva, pričom vzťahy, ktoré z takéhoto prepojenia vznikajú, nie sú vždy harmonické a bez komplikácií, dalo by sa povedať, že práve naopak.

A práve vzájomné pôsobenie súťažného práva a iných právnych odvetví je predmetom komplexného výskumu, výsledky ktorého nám autorka vo svojej publikácii ponúka. Ako autorka sama uvádza „*predkladaná publikácia sa venuje súhrnnému pohľadu na súkromnoprávny charakter súťažného práva, pričom je zámerom ponúknuť ucelenú analýzu prieniku súťažného práva s inými súkromnoprávnymi odvetviami, predovšetkým s právom duševného vlastníctva a pracovným právom.*“

Systematicky a precízne spracovaná téma, ktorá má nepochybne široký záber a značné interdisciplinárne prieniky, prináša množstvo zaujímavých a podnetných myšlienok, ktoré tvoria skvelú východiskovú platformu pre ďalší možný výskum v tejto oblasti. Skutočne treba oceniť základnú (a veľmi originálnu) myšlienku autorky (od ktorej sa odvíja celá publikácia), že napriek zjavne prevažujúcej verejnoprávnej povahe súťažného práva, ako aj ochrane verejnoprávných záujmov, je nepochybne žiaduce nezanedbávať ochranu súkromnoprávných subjektov a dôsledne sledovať pôsobenie súťažného práva v súkromnej oblasti.

Aktuálna téma súťažného práva a jeho súkromnoprávneho charakteru, ktorá je diskutovanou nie len na území Slovenskej republiky, ale ktorá má celoeurópsky a celosvetový dopad, je podrobne spracovaná v piatich kapitolách, z ktorých každá tvorí relatívne samostatný, široko rozvetvený celok.

Nosnou témou, ktorá sa prelína celou publikáciou a ktorá v rôznych súvislostiach analyzuje vzájomné vzťahy jednotlivých skúmaných právnych odvetví, by sme mohli označiť vzťah a vzájomné pôsobenie súťažného práva a práva duševného vlastníctva, ale aj (pracovného či európskeho práva a porovnanie s úpravou v českom právnom poriadku).

Autorka vo svojej publikácii analyzuje rôzne súkromnoprávne záujmy „previazané“ s právom duševného vlastníctva, rovnako ako aj s pracovným právom (napríklad v súvislosti s fúziou či spájaním podnikov).

V súvislosti so vzájomným pôsobením súťažného práva a práva duševného vlastníctva autorka v druhej kapitole prezentuje rôzne teórie týkajúce sa tohto vzájomného vzťahu, ako aj rozbor cieľov oboch odvetví práva, ktoré, napriek na prvý pohľad odlišným cieľom, ktoré sa snažia dosiahnuť, môžu paradoxne (a po podrobnejšom zamyslení aj vcelku logicky) smerovať k spoločnému cieľu.

Práve kapitola nazvaná „*Právo duševného vlastníctva v. súťažné právo – konflikt alebo zblížovanie?*“ je nesmierne zaujímavou analýzou jednotlivých prostriedkov tak súťažného práva, ako aj práva duševného vlastníctva, prostredníctvom ktorých sa každé z uvedených odvetví snaží dosiahnuť svoje vlastné ciele. Otázkou, ktorá sa prelína nielen touto kapitolou je, na koľko sú tieto ciele (z dôvodu možného konfliktu či konfliktov) vzdialené, resp. či vo vzájomnej interakcii súťažného práva a práva duševného vlastníctva dokážeme identifikovať spoločné ciele. Ako uvádza sama autorka „*Zjednodušene možno prísť k záveru, že PDV a súťažné právo sú dve časti toho istého právneho poriadku, a preto je nutné ich interpretovať konzistentným spôsobom.*“

V ďalšej kapitole nazvanej „*Vzájomný vzťah práva duševného vlastníctva a súťažného práva z hľadiska európskeho práva*“ autorka približuje problematiku ochrany hospodárskej súťaže, ako aj jej právnu úpravu, v rámci Európskej únie. V tejto kapitole sa dozvieme, optikou európskeho práva, o vzájomnom prenikaní, vplyve, ale aj odlišnostiach vzťahu práva duševného vlastníctva a súťažného práva. Veľmi prínosným je rozbor judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a rozhodnutí Európskej komisie, na ktorých je možné sledovať aplikáciu jednotlivých ustanovení európskeho práva v praxi.

Z hľadiska vzájomnej spolupráce českých a slovenských odborníkov z oblasti práva duševného vlastníctva, ako aj blízkosti a príbuznosti úpravy v právnych predpisoch regulujúcich túto oblasť, je nesporne veľmi zaujímavou štvrtá kapitola tejto publikácie, ktorá sa venuje porovnaniu vzájomného vzťahu práva duševného vlastníctva a súťažného práva v slovenskom a českom právnom poriadku. Autorka nás v tejto kapitole zoznámuje s vývojom súťažného práva do roku 1989, ako aj s vývojom tohto právneho odvetvia po obnovení trhového prostredia. Z množstva zaujímavých tém, ktorým sa autorka v tejto kapitole venuje, spomeniem aspoň tému legality podmienok licenčnej zmluvy na predmety duševného vlastníctva (kapitola 4.1.3.1) alebo zneužívanie dominantného postavenia a právo duševného vlastníctva (kapitola 4.1.4).

V celej publikácii sa stretávame s otázkou vzájomného dopĺňania sa (alebo vzájomnej koexistencie) práva duševného vlastníctva a súťažného práva, resp. ich vzájomného konfliktu či rozporu. Otázkou, ktorú si čitateľ tejto zaujímavej publikácie bude klásť je, či právna úprava reflektuje vzájomné pôsobenie a „prerastanie“ práva duševného vlastníctva a súťažného práva a či dostatočne reaguje na aktuálny vývoj týchto dvoch oblastí. V tejto súvislosti autorka uvádza „*Záver, ktorý môžeme v tejto súvislosti vysloviť, je, že vzťah súťažného práva a práva duševného vlastníctva možno považovať za*

navzájom sa dopĺňajúci. Oba systémy právnej ochrany totiž sledujú, aj keď každý inými prostriedkami, rovnaký cieľ, ktorým je podpora inovácie, ekonomického rastu, súťaživosti a v dôsledku toho zlepšenie blahobytu konečného spotrebiteľa.“

Publikácia je vyváženým celkom prinášajúcim analýzu rôznych oblastí vzťahu súťažného práva a práva duševného vlastníctva. Čitateľ z výsledku, ktorý mu táto publikácia ponúkne, nebude sklamaný; okrem množstva informácií a bibliografických odkazov totiž prináša aj analýzu aktuálnych problémov, či praktických riešení a ponúka tak priestor pre vlastné vedecké bádanie čitateľa.

E-government v České republice: právní a technologické aspekty

Václav Stupka

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2. podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. ISBN 9788087576366.

Rapidní rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) v poslední etapě měl za následek vznik velmi významného technologického potenciálu. Příležitosti využití tohoto potenciálu se velmi dynamicky chopily soukromé společnosti, které velmi brzy začaly nabízet tradiční služby ve virtuálním světě. Dnešní moderní informační společnost považuje za naprosto samozřejmé, že lze nakupovat, aniž bychom se fyzicky vydali do obchodu, nakládat s finančními prostředky na účtu, aniž bychom museli navštívit banku, či odeslat zprávu na druhý konec světa, aniž bychom museli hledat poštu. Tyto dnešní samozřejmosti byly ještě v době nedávné považované za sci-fi. Výše zmíněný technologický potenciál však tímto zdaleka není vyčerpán, technologie se dále rozvíjejí a nabízejí nové možnosti a denně jsou představovány nové služby poskytované jejich prostřednictvím.

Poněkud pomaleji na tento trend reagovala veřejná sféra; počítače sice postupně nahradily psací stroje a e-mail nahradil pro neformální komunikaci listinnou poštu, výrazný vliv ICT na veřejnou správu je však patrný až v posledních několika letech.

Po celém světě jsou představovány nové inovativní projekty, jejichž cílem je za pomoci ICT zajistit větší efektivitu, rychlost, transparentnost a dostupnost veřejných služeb. Pro tento jev, díky kterému se také dříve nepředstavitelné stává realitou, se ustálil pojem e-Government.

Ani Česká republika nezůstává pozadu a uvědomuje si, že bez rozšiřování veřejných služeb poskytovaných prostřednictvím ICT nebude schopna naplnit očekávání dnešní moderní společnosti. V poslední dekádě bylo představeno velké množství různých projektů, které utvářejí český e-Government a které s většími či menšími úspěchy realizují české veřejnoprávní instituce. Mezi dílčími projekty tohoto typu lze identifikovat ty

klíčové, které elektronizaci veřejné správy zásadním způsobem ovlivňují a definují trend dalšího vývoje.

V předložené knize e-Government v České republice se autoři zaměřují na hlavní projekty, které přestávají fundament pro další budování českého e-Governmentu, zejména Czech POINT, Datové schránky a Základní registry. Tyto systémy velmi podrobně popisují a vysvětlují tak jejich zásadní význam.

Úvodní kapitoly seznamují čtenáře se základními pojmy, jejichž znalost je kriticky důležitá pro pochopení probírané materie a obecně představují pojem e-Government a jeho význam. Další text se již zaměřuje konkrétněji na český e-Government a jeho jednotlivé součásti, kterými jsou zejména informační systémy veřejné správy (ISVS). Autoři čtenáře seznamují podstatou tohoto pojmu a definují, které systémy pod něj dle zákona o informačních systémech veřejné správy zahrnujeme. Zajímavé jsou pro čtenáře také praktické informace o tom, jak je realizována státní správa ISVS a jak je zajišťována kvalita a interoperabilita těchto systémů.

Rozsáhlá kapitola je věnována novince v českém e-Governmentu - zákonu o základních registrech veřejné správy. Tento zákon a jeho praktická realizace má zajistit vznik ucelených registrů, které budou sdružovat některé informace, jež byly doposud roztrženy mezi jednotlivými ISVS. K informacím z registrů osob, obyvatel, územní identifikace adres a nemovitostí a z registru práv a povinností pak budou orgány veřejné správy, ale i soukromoprávní subjekty přistupovat přes univerzální bránu v podobě informačního systému základních registrů. Tento ambiciózní projekt je v běhu zatím krátkou dobu na to, aby se dala posoudit jeho úspěšnost, lze nicméně říci, že jeho přínos pro český e-Government by mohl být zásadní.

Jako důležitou součást projektu elektronizace státní správy zmiňují autoři průběžně rozšiřovaný projekt e-Justice, jehož cílem je do poměrně rigidní české justice zavádět moderní prostředky ICT za účelem zvýšení její výkonnosti, efektivnosti a dostupnosti. Nutno říci, že je projekt zatím ve fázi hrubé rozpracovanosti a ústřední prvek e-Justice, za nějž se považuje univerzální elektronický soudní spis, je zatím hudbou vzdálené budoucnosti. Autoři nicméně popisují součásti e-Justice, které již fungují a podporují jak vnitřní činnost soudů, tak dostupnost justice široké veřejnosti.

Značná pozornost je v knize věnována ústředním otázkám celé problematiky e-Governmentu, tedy komunikaci veřejné správy s jejími adresáty a práci s elektronickými dokumenty. Komunikaci mezi orgány veřejné moci a fyzickými či právníky osobami lze v rámci e-Governmentu realizovat prostřednictvím systému takzvaných datových schránek. Přestože start tohoto projektu byl poměrně rozpačitý a do dnešního dne nejsou dořešené některé zásadní otázky jeho fungování, jednoznačně prokázal, že komunikace soukromého a veřejného sektoru prostřednictvím ICT není utopie a může velmi úspěšně konkurovat tradičním způsobům komunikace.

Práci s elektronickými dokumenty se věnují dvě rozsáhlé kapitoly. První s názvem *Listiny a elektronické*